QORTI ĊIVILI – PRIM'AWLA

ONOR. IMĦALLEF DR. MIRIAM HAYMAN LL.D.

Rikors Ġuramentat Nru.: 876/2017 MH

Illum, 5 ta' Mejju, 2021

Saviour Busuttil (K.I. 456665M)

vs

Saliba Bros Limited

Il-Qorti:

Rat **ir-rikors ġuramentat tal-attur tas-26 ta' Settembru 2017** li permezz tiegħu ġie premess:

Jesponi bir-rispett u bil-gurament jikkonferma:

1. *Illi is-socjeta konvenuta kien ilha tipprovdi lill-attur b'materjal tal-kostruzzjoni ghal diversi snin;*

2. *Illi meta saret konsenja partikolari u cioe' sabiex jsiru xogholijiet fil-propjeta` Dar il-Wens, Triq Mahatma Ghandi, Fgura, rrizulta li dina l-konsenja ma kienitx tal-livel mehtieg hekk kif ser jigi pprovat fil-mori tal-kawza;*

3. *Illi konsegwenza tal-materjal hazin li nbghat mis-socjeta' konvenuta' ir-rikorrenti soffra danni u spejjes u dana sabiex jirretifika is-sitwazzjoni minhabba l-konsenja ta' materjal inferjuri li bghatet is-socjeta' konvenuta hekk kif ser jigi pprovat fi-mori tal-kawza;*

4. *Illi minkejja li s-socjeta' konvenuta giet interpellata sabiex tersaq ghal likwidazzjoni tad-danni hija baqghet inadempjenti;*

Ghaldaqstant ir-rikorrent ghar-ragunijiet kollha premessi qieghed jitlob lil dina Onorabbli Qorti sabiex :-

1. *Tiddikjara lis-socjeta intimata li hija hatja talli pprovdiet materjal ta' kwalita' inferjuri meta kienu qeghdin jsiru ix-xogholijiet 'Dar il-Wens', Triq Mahatma Ghandi, Fgura*
2. *Tillikwida d-danni sofferti mir-rikorrenti jekk mehtieg permezz tal-opera ta' periti nominandi u esperti;*
3. *Tikkundanna lis-socjeta' intimata sabiex thallas lir-rikorrenti d-anni hekk likwidati;*

Bl-ispejjez u bl-imghax legali kontra is-socjeta' intimata li hija minn issa ngunta in subizzjoni;

Rat il-lista tax-xhieda annessa mar-rikors ġuramentat.

Rat **ir-risposta ġuramentata tas-soċjeta' konvenuta tat-23 t'Ottubru 2017**[1] permezz ta' liema tressqu s-segwenti eċċezzjonijiet –

XXXXXXX

[1] Fol 7 et seq

Rat il-lista tax-xhieda annessa mar-risposta ġuramentata.

Rat **id-digriet tagħha tal-11 ta' April 2018**[2] permezz ta' liema ordnat li qabel xejn tiġi trattata u deċiża l-ewwel eċċezzjoni preliminari tas-soċjeta' konvenuta dwar il-preskrizzjoni.

Rat il-provi tal-partijiet marbuta ma' din l-eċċezzjoni u n-Noti ta' Sottomissjonijiet tagħhom.

Rat l-atti tal-proċeduri allegati Rik Nru 808/15 fl-ismijiet *Saliba Brothers Limited vs Saviour Busuttil* deċiżi mit-Tribunal għal Talbiet Żgħar fl-20 ta' Ġunju 2017.

Rat li l-kawża tħalliet għall-lum għas-sentenza dwar din l-eċċezzjoni tal-preskrizzjoni.

Rat l-atti l-oħra kollha tal-kawża.

Ikkunsidrat:

Fil-kawża odjerna l-attur qiegħed jitlob lill-Qorti tiddikjara li s-soċjeta' konvenuta pprovdietlu materjal ta' kostruzzjoni ta' kwalita' nferjuri waqt li kienu qed isiru xogħlijiet ġewwa 'Dar il-Wens', Triq Mahatma Ghandi, Fgura. Huwa qiegħed jitlob ukoll il-likwidazzjoni u l-ħlas tad-danni kawżati b'dan in-nuqqas.

Minbarra eċċezzjonijiet ta' natura preliminari, s-soċjeta' konvenuta fil-mertu tirrespinġi l-pretensjonijiet attriċi bħala nfondati fil-fatt u fid-dritt.

[2] Fol 10

L-ewwel eċċezzjoni soċjeta' konvenuta tgħid hekk –

"Illi preliminarjament it-talba attriċi hija preskritta ai termini tal-artiklu 2153 tal-Kap 16 tal-Liġijiet ta' Malta."

Jingħad fl-ewwel lok li jinkombi fuq il-parti li tissolleva l-eċċezzjoni li ġġib il-provi sabiex tissostanzjaha, u għalkemm il-parti attriċi għandha tressaq provi biex tittanta xxejjen dawk tal-parti konvenuta billi tikkontesta t-trapass taż-żmien preskrittiv jew billi ġġib 'il quddiem provi li juru li l-preskrizzjoni kienet sospiża jew interrotta, il-piż tal-prova fir-rigward ta' tali eċċezzjoni jibqa' prinċipalment fuq min jallega l-preskrizzjoni.

L-artikolu 2153 tal-Kap 16 tal-Liġijiet ta' Malta jipprovdi hekk -

"2153. L-azzjoni għall-ħlas tal-ħsarat mhux ikkaġunati b'reat taqa' bi preskrizzjoni bl-egħluq ta' sentejn."

Fil-każ **Mario Pace vs Corinthia Palace Hotel Company Limited et deċiż fit-13 ta' Ġunju 2013**[3] il-Qorti elenkat is-segwenti prinċipji ġurisprudenzjali rigwardanti dan l-artikolu tal-liġi -

"Is-soċjetajiet konvenuti qed jeċċepixxu li l-azzjoni attriċi hi preskritta bi skadenza ta' sentejn skont l-artikolu 2153 tal-Kodici Ċivili. Dan l-artikolu jippreskrivi b'terminu ta' sentejn l-azzjonijiet kollha għad-danni li jirriżultaw minn delitt jew kwazi-delitt. L-attur da parti tiegħu jsostni li l-artikolu invokat mhux applikabbli peress li l-azzjoni tagħha hi waħda kuntrattwali……

[…..]

Hu ribadit fil-ġurisprudenza tagħna li għall-finijiet ta' preskrizzjoni, il-liġi tagħraf tliet għamliet ta' azzjoni għad-danni, u jiġifieri: (a) azzjoni dwar ħsarat imnissla minn għemil li jikkostitwixxi reat, f'liema każ iż-żmien tal-preskrizzjoni

[3] Cit 353/05

huwa dak imfisser mil-liġi biex issir l-azzjoni kriminali dwar l-istess reat (regolat bl-art.2154(1) tal-Kap.16); (b) azzjoni għall-hsarat imnisslin minn delitt jew kważi-delitt ('l hekk imsejħa culpa aquiliana), f'liema każ il-preskrizzjoni hija ta' sentejn - prinċipju rifless fl-artikolu 2153 tal-Kodici Ċivili; u (c) azzjoni għall-ħsarat imnissla minn nuqqas ta' twettieq ta' kuntratt li mhux imfisser f'att pubbliku, f'liema każ il-preskrizzjoni hija dik ta' ħames snin;

Hu għalhekk paċifiku li illi l-preskrizzjoni bjennali prevvista mill-Artikolu 2153, tal-Kodiċi Ċivili tikkolpixxi "l' azione per risarcimento del danno derivante dal fatto illecito, e non quello del risaricimento del danno contrattuale, soggetta quest' ultima azione alla prescrizione confacente al determinato contratto" (Kollez. Vol. XXVIII P I p 726).

*Illi, għalhekk, il-preskrizzjoni ta' sentejn imsemmija fl-artikolu 2153 tal-Kodiċi Ċivili, minbarra li ma tapplikax għall-ħsara maħluqa minn għemil li jikkostitwixxi reat, lanqas ma tapplika fejn l-allegata ħsara titnissel minn ksur ta' patt kuntrattwali (Ara per eż. "**Calafato vs Muscat**", deċiża fil-5 ta' Frar, 1895 (Vol. XV.44); "**Naudi vs Zammit**", deċiża mill-Onorabbli Qorti tal-Appell fid-9 ta' Marzu, 1925 (Vol. XXVI.I.54), "**Calleja vs Xuereb**", deċiża minn din il-Qorti fl-10 ta' Mejju, 1982). Fil-kawża "**Borda vs Arrigo Group of Hotels et**", deċiża minn din il-Qorti fil-15 ta' Jannar, 1999, ġie konfermat li l-preskrizzjoni applikabbli tkun ta' ħames snin jekk id-danni huma riżultat ta' inadempjenza ta' obbligazzjoni.*

Il-kwistjoni in eżami hija jekk il-kolpa fil-każ prezenti kinetx kontrattwali jew extra - kontrattwali / aquiliana naxxenti mid-delitt jew kważi delitt.

*L-Onorabbli Qorti tal-Appell fil-kawża "**Joseph Busuttil v Emmanuel Schembri**" deċiża fid-19 ta' Frar 1954 per Sir. Luigi Camilleri, irriteniet li wieħed mill-kriterji sabiex jiġi deċiż jekk il-fatt hux kolpa kontrattwali jew aquiliana, vwoldiri li, meta hemm kuntratt, il-kolpa tista' tkun aquiliana <u>biss</u> meta l-fatt ikun indipendenti u awtonomu mir-rapport kontrattwali. "(enfasi ta' din il-Qorti.) Din il-Qorti irriteniet li fatt ta' negligenza u imperizja li jikkostitwixxi inadempjenza kuntrattwali, li jista' ikun non factum jew anke male factum ma tistax tkun kolpa aquiliana imma damnum injuria datum li jista' isir fl-okkażżjoni ta' kuntratt. Il-Qorti ċċitat Laurent li jgħallem "Il delitto e' una lesione dell'ordine pubblico, e parimenti il quasi delitto interessa la sicurezza delle persone.... la cosa e' affatto diversa in materia di obbligazioni convenzionali. L'inadempimento di impegni da taluno stipulati non produce che un danno pecuniario.*

Din il-Qorti taghmel riferenza wkoll għall-awturi BaudryLacantinerie li jgħidu

“La prescrizione dell'azione pubblica non si applica all' azione civile se non quando questa abbia esclusivamente per base un crimine, un delitto, una contravvenzione; e ' inapplicabile quando l'azione all'infuori di un fatto delittuoso, ha la sua base in un contratto anteriore a questo fatto o in una disposizione di diritto civile.”

*Hu ammess il-konkors bejn ir-responsabbilita' kontrattwali u dik extra kontrattwali. Kif ġie deċiż fis-sentenza fil-kawża fl-ismijiet “***Vassallo vs Mizzi et***”, deċiża fid-9 ta’ April 1949, (Vol. XXXIII.II.379) il-Qorti kkunsidrat illi “l-ħtija meta tiġi kkunsidrata fl-entita’ tagħha, hija waħda; u taħt dan l-aspett ma hemmx distinzjoni bejn kolpa kontrattwali u dik komunement imsejħa aquiliana, li titnissel minn delitt jew kważi delitt. Id-differenza bejniethom tinsab fil-kawża u fil-grad. In kwantu għall-kawża, il-ħtija kontrattwali tippresupponi obbligazzjoni pre-eżistenti li magħha hija marbuta; mentri l-ħtija aquiliana tippresupponi fatt li minnu titnissel ' ex nunc'. In kwantu għall-grad id-differenza hija riposta fl-estensjoni tar-responsabbilita’ fis-sens illi fil-kolpa kontrattwali wieħed jista’ jirrispondi ta’ ħtija ħafifa skont il-każ, mentri fil-kolpa aquiliana r-responsabbilita’ testendi ruħha b’mod li dwarha ma hemmx grad.”*

*Ukoll fil-każ fl-ismijiet "***Arthur George Lambert et vs Anthony Buttigieg pro et noe et.***" (deċiża fit-18 ta’ April 1963 – (Vol. XLVII.III.1110) ġie deċiż li “ma hemm xejn inkompatibbli bejn responsabbilita’ kontrattwali u ħtija aquiliana ... jista’ jkun hemm materja ta’ delitt jew kważidelitt anke f’materja ta’ obbligazzjonijiet konvenzjonali; f’liema ipotesi l-parti lesa jista’ jkollha żewġ azzjonijiet – dik nascenti minn ħtija contrattuale u dik nascenti minn ħtija extra contrattuale."*

Fil-każ ta’ azzjoni għad-danni nascenti mir-responsabbilita’ contrattuale l-attur għandu jipprova li huwa kellu favur tiegħu dik l-obbligazzjoni kuntrattwali u li l-konvenut kien inadempjenti fl-esekuzzjoni ta’ dik l-obbligazzjoni fil-konfront ta’ l-istess attur. B'hekk ir-responsabbilita’ għad-danni tirriżulta mir-rabta ġuridika jew nuqqas tagħha, u dana skont il-każ, li hemm bejn il-partijiet kontendenti.

L-awtur Andrea Torrente jagħti eżempju ċar sabiex ikun jista’ jagħraf id-distinzjoni bejn rabta kontrattwali li tagħti lok għar-responsabbilita’ contrattuale u n-nuqqas ta’ rabta kontrattwali li tagħti lok għar-responsabbilita’ extra contrattuale. Din iċ-ċitazzjoni hija ċitata f'diversi sentenzi reċenti tal-Qrati tagħna u, għall-iktar ċarezza, qed tiġi hawnhekk abbraċċjata wkoll minn din il-Qorti:

“Se io viaggio in tram, e, quindi, ho concluso un contratto di trasporto, e mi ferisco in un incidente, e’ sufficente che io provi di essermi trovato nel tram e di

essere stato ferito. Se, invece, mentre passo per la strada, sono investito dal tram, ho l'onere di provare non soltanto l'incidente, ma anche il dolo o la colpa del vettore o dei suoi agenti". L-awtur jispjega li fl-ambitu tar-responsabbilita' "extra contrattuale ... un rapporto obbligatorio ancora non esiste tra le parti ed essa consiste nella trasgresione di un dovere generico di contegno."

Dwar il-mument li fih l-azzjoni odjerna setgħet tiskatta il-Qorti qalet hekk fil-każ **Penza Tarmac Ltd vs Zoqdi Hydro Rocks Construction Ltd deċiż fit-28 t'April 2016**[4] **-**

L-Artikolu 2137 tal-Kap 16 tal-Liġijiet ta' Malta jipprovdi hekk:

"Bla ħsara ta' dispożizzjonijiet oħra tal-liġi, il-preskrizzjoni ta' azzjoni tibda minn dak inhar li din l-azzjoni tista' tiġi eżerċitata; mingħajr ma jittieħed qies tal-istat jew tal-kondizzjoni tal-persuna li lilha din l-azzjoni tmiss, u dan b'applikazzjoni tal-prinċipju li ż-żmien preskrittiv jgħaddi biss minn dakinhar li jkun tnissel id-dritt jew setgħet tinbeda l-azzjoni. Dan il-prinċipju huwa mibni fuq il-massima li "actio non natae non praescribititur"[5] *(Ara wkoll f'dan is-sens is-sentenza fl-ismijiet **Albert Mizzi noe vs Anthony Cauchi et** deċiża mill-Qorti tal-Appell fit-23 ta' Settembru 2009.)*

Illi inoltre l-inerzja ma timpedix d-dekors tal-perjodu preskrittiv ai fini tad-determinazzjoni tal-preskrizzjoni purche` din l-inerzja mhix dovuta ghall-impossibilita` li jaġixxi. Il-kliem testwali tal-artikolu fuq citat fis-sens li t-terminu estentiv jibda jiddekorri "minn dakinhar li l-azzjoni tista' titmexxa" jirreferu għall-kawżi ġuridici li jistgħu ikunu ta' xkiel għall-azzjoni u mhux għal kawżi purament fattwali, per eżempju, għal xi diffikolta` fattwali li seta' jirriskontra t-titular tad-dritt soġġettiv diment li dawn ma jqegħduhx fl-impossibilita` li jaġixxi."

Fil-każ **Joseph Caruana et vs Dominic Cutajar et deċiż fit-8 t'Ottubru 2014**[6] il-Qorti kompliet li-

*"……kif intqal fil-kawża fl-ismijiet **Anna Vella vs Eric Darmanin** (deċiża mill-Qorti Ċivili, Prim'Awla, mill-Onor. Imħallef Lino Farrugia Sacco, fl-10 ta' Dicembru, 2012):*

[4] Rik Gur 1051/2007
[5] **John Grech vs Ivan Mifsud et** P.A. deciza fl-1 ta' April 2003
[6] Cit Nru 398/05

"Japplika wkoll il-prinċipju li l-preskrizzjoni ma tiddekorrix meta persuna tkun impeduta jew imwaqqfa milli taġixxi fil-każ fejn l-eżerċizzju ta' azzjoni proċesswali tkun neċessarjament tiddependi minn pronunzjament ieħor u allura ma jistax jiddekorri l-perjodu preskrittiv (Xuereb vs Zammit, Appell Kummercjali, 9 ta' Marzu 1994),

Di piu' fil-każ **Kuludrovic vs Muscat**, *deċiża fl-1 ta' Ġunju 1959, il-Qorti tal-Appell Kummerċjali per President Anthony Mamo, irriteniet:*

*"***Bianco vs Demarco***", deċiża fit-2 ta' Ġunju 1930 fuq l-awtorita' tal-Pugliese, 'la subordinazione di un ' azione ad un'altra puo aver luogo o perche' l'accertamento di un diritto sia l-antecedente logico e neccessario per l'esercizio di un altro diritto o perche' l-esercizio di una data azione non sia permesso dalla legge se non dopo che siasi esaurito il giudizio intorno ad un altro rapport guiridico a cui l-azione si riconette" Meta dan jiġri kif appuntu fil-każ preżenti, il-preskrizzjoni għar-rigward tat-tieni azzjoni tibqa' sospiża " Se l'esercizio di una azione dipende dall'esito di un giudizio nel quale si contrasta il presupposto del diritto medesimo, la pendenza di questo giudizio constituisce legali impedimento all'esercizio del diritto e sospende la prescrizione" (Fadda art 2120 no. 120 Ara wkoll ibid art. 2119 nri 11, 17, 53, 103, 122);"*

Mill-provi mressqa kemm fil-proċeduri odjerni kif ukoll dawk Rik 808/15 fl-ismijiet Saliba Brothers Limited, deċiżi fl-20 ta' Ġunju 2017, jirriżulta li l-attur, li huwa kuntrattur, kien tqabbad minn terzi sabiex jagħmel xi xogħlijiet ta' kostruzzjoni ġewwa Dar il-Wens, Triq Mahatma Ghandi, Fgura, għall-liema xogħlijiet huwa tħallas ta' kollox.

Skont l-attur, wara ċertu żmien (ma ndikax eżatt meta), min kien inkarigah ġibidlu l-attenzjoni li kienu sabu xi *cracks* u li kien qed jidħol l-ilma fil-fond imsemmi. Qal li saru xi testijiet tal-konkos li ċċertifikaw ix-xogħol bħala mhux adegwat. Madankollu ebda kawża ma nfetħet kontra l-attur mid-diriġenti ta' Dar il-Wens fir-rigward. L-attur insista li fl-epoka li saru x-xogħlijiet in kwistjoni huwa kien jixtri l-materjal ta' kostruzzjoni biss mingħand is-soċjeta' konvenuta u jekk ma taqdihx biss kien jixtri mingħand ħaddieħor. Iddikjara pero' li *delivery notes* għall-materjal fornut mis-soċjeta' konvenuta fuq dan is-sit partikolari ma kellux.

Minn naħa l-oħra skont Joseph Saliba, direttur tas-soċjeta' konvenuta, mhuwhiex minnu li huma ssuplixxew lill-attur bil-materjal li hu jsemmi fil-Fgura. Xehed ukoll li l-ewwel darba li l-attur kien qallu dwar xi ħsarat kien meta l-istess Saliba kien ċempillu sabiex iħallas il-kont li kellu pendenti mas-soċjeta' konvenuta dwar ħafna konsenji oħra f'diversi lokalitajiet madwar Malta. Dan wara li s-soċjeta'

konvenuta kienet bgħatitlu kontijiet bil-posta mingħajr qatt ma kien irrisponda. Ix-xhud ftakar li f'Diċembru 2014 kienu kellmuh impjegati mis-soċjeta' konvenuta u qalulu li minkejja li kienu bgħatu diversi kontijiet lill-attur, dan ma kienx ħallas, u għalhekk ix-xhud qabad u ċempillu. Kien waqt din it-telefonata li l-attur qallu l-ewwel darba li li fil-kontrabejt tal-Fgura kellu l-ħsara u kellu jsewwi u għalhekk ried imur ikellmu.

Ix-xhud qatt m'ammetta xejn u kellu dubju dwar il-veraċita' ta' dak li kien qed jallega l-attur peress li l-ammonti u d-dati tal-konsenji li kien qiegħed isemmi l-attur ma kinux jaqblu mar-records li kellha s-soċjeta' konvenuta. Għalhekk ix-xhud talab lill-attur jipproduċi d-*delivery notes* relattivi sabiex issir verifika u jiġi stabbilit jekk hux minnu li s-soċjeta' konvenuta kienet forniet lill-attur bil-konsenja ta' materjal allegatament difettuż. Imma l-attur qatt ma pproduċa xejn.

Fil-proċeduri Rik 808/15, is-soċjeta' llum konvenuta kienet ippreżentat elenku tal-konkos li hija kienet ikkonsenjat lil Busuttil, bil-kwalita' mitluba, u d-data u l-post tal-konsenja. Ma jirriżultax li l-konsenja mertu tal-prċoeduri odjerni kienet waħda minnhom.

Kompla jirriżulta mill-provi li l-attur odjern qatt ma ħallas xejn għad-diversi konsenji li s-soċjeta' konvenuta kienet fornietlu u b'hekk kellhom jittieħdu proċeduri legali għall-ħlas tas-somom dovuti. Ġiet intavolata l-kawża quddiem it-Tribunal Għal Talbiet Żgħar Rik 808/15 surreferita li nqatgħet kontra l-attur odjern. L-unika prova li ġab l-attur fir-rigward tal-konsenja tal-Fgura kien ċertu *sub-contractor* Joseph Zammit li xehed li nhar is-27 t'Awissu 2014 kien tella t-torba li ssuplixxa hu stess u l-konkos għal fuq il-bejt tal-Fgura u li dakinhar stess kien lest ix-xogħol ta' konkos fuq il-bejt. Pero' meta minn naħa tagħhom l-impjegati tas-soċjeta' konvenuta kienu ċċekkjaw id-*delivery notes* u l-fatturi tal-kumpanija, sabu li huma qatt ma kienu kkonsenjawlu konkos f'dik id-data, la l-Fgura u lanqas postijiet oħra. Ix-xhud sostna li l-ħsara li qiegħed jilmenta minnha l-attur fil-kawża odjerna mhijiex kawżata minn materjal fornut mis-soċjeta' konvenuta u fi kwalunkwe każ għaddew sentejn minn meta seħħet l-allegata ħsara f'Diċembru 2014 sa meta ħa azzjoni ġudizzjarja fl-2017.

Fil-proċeduri Rik 808/15, fis-sentenza tiegħu tal-20 ta' Ġunju 2017, t-Tribunal għal Talbiet Żgħar għamel is-segwenti kunsiderazzjonijiet -

"Minkejja l-eċċezzjonijiet li ressaq, fix-xiehda tiegħu, il-konvenut iddikjara ċar li l-oġġezzjoni tiegħu tirrigwardja konkos ta' kontrabejt ħażin li s-soċjeta' attriċi kkonsenjatlu fil-Fgura, u li dwar il-konkos l-ieħor provdut lilu ma għandu ebda oġġezzjoni.

Dwar il-konkos allegatament ħażin konsenjat fil-Fgura, irriżulta li (i) waqt il-konsenja, il-konvenut ma talabx li jsiru l-verifiki dwar il-kwalita' tal-konkos, u lanqas produċa prova tal-analiżi appożita; (ii) mill-atti proċesswali, ma tirriżultax prova dwar l-allegata kwalita' inferjuri ta' dan il-konkos; (iii) il-konvenut innifsu ddikjara li l-kontrabejt allegatament difettuż għadu ma nqalax, għalkemm qal li saritlu membrane; (iv) il-konvenut ressaq dan l-ilment għall-ewwel darba meta s-soċjeta' attriċi talbitu jħallas, u sallum baqa' ma għamel xejn fir-rigward; (v) ma ġietx identifikata l-konsenja, minkejja li s-soċjeta' attriċi talbet lill-konvenut jagħmel dan mindu ressqilha l-ilment; (vi) ix-xiehda prodotti mill-konvenut indikaw data tal-konsenja li ma taqbilx ma' dawk li s-soċjeta' attriċi identifikat mid-delivery notes eżibiti minnha.

Wara li qies dawn ir-riżultanzi fattwali kollha, it-Tribunal huwa tal-fehma li, aktar iva milli le, jekk il-konvenut verament irċieva konkos ta' kwalita' inferjuri, dan kien mixtri u konsenjat lilu mingħand fornitur ieħor, mhux mis-soċjeta' attriċi[7].

Mill-bqija, il-konvenut ma ġab ebda prova dwar xi raġuni oħra għalxhiex ma għandux iħallas tal-materjal konsenjat lilu mis-soċjeta' attriċi, u li dwaru ddikjara li ma għandux oġġezzjonijiet. B'mod partikolari, huwa ma ġab ebda prova li s-soċjeta' attriċi qed titlob xi ħlasijiet eċċessivi, kif eċċepixxa fir-Risposta tiegħu.

Minn dan kollu, it-Tribunal jikkonkludi li, fuq bażi ta' probabilita', l-oġġezzjonijiet imqajjma mill-konvenut kontra t-talbiet tas-soċjeta' attriċi għall-ħlas, kienu biss skużi biex jibqa' ma jħallasx.

.....

Għal dawn ir-raġunijiet kollha, dan it-Tribunal jaqta' u jiddeċiedi din il-kawża billi jiċħad l-eċċezzjonijiet kollha tal-konvenut, u filwaqt li jilqa' limitatament it-talba tas-soċjeta' attriċi, jikkundanna lill-istess konvenut iħallasha s-somma mitluba ta' elfejn, ħames mija, tmienja u sebgħin Ewro, disgħa u disgħin ċenteżmu (€2,578.99ċ), bl-imgħax kummerċjali b'effett mill-wieħed u tletin (31) ta' Ottubru elfejn u erbatax (2014) sad-data tal-ħlas sħiħ effettiv.

L-ispejjeż tal-kawża jitħallsu mill-konvenut."

Din is-sentenza tat-Tribunal ma ġiet appellata u kwindi llum hija *res judicata*.

[7] Tipa grassa u sottolinear ta' tipa grassa b'enfasi tal-Qorti

Mill-provi mressqa jirriżulta li fil-5 ta' Mejju 2017 l-attur odjern preżenta ittra uffiċjali kontra s-soċjeta' konvenuta fejn filwaqt li għamel referenza għall-bejgħ u kunsinna ta' materjal ta' kostruzzjoni li sar minnha fil-proprjeta' Dar il-Wens, Fgura, interpellaha sabiex tersaq għall-likwidazzjoni u ħlas ta' danni stante li materjal fornut ma kienx skont il-kwalita' meħtieġa f'dan is-settur.

Huwa ntavola l-proċeduri odjerni fis-26 ta' Settembru 2017.

Ikkunsidrat:

Is-soċjeta konvenuta targumenta li l-azzjoni odjerna hija milquta bil-preskrizzjoni bjennali a tenur tal-artikolu 2153 tal-Kap 16 tal-Liġijiet ta' Malta. Sostanzjalment hija targumenta li din il-preskrizzjoni kellha tibda tiddekorri mill-perjodu almenu ta' Diċembru 2014 meta l-attur odjern l-ewwel darba li ressaq allegazzjonijiet dwar konsenja ta' materjal ta' kwalita' nfejuri fuq il-lant tax-xogħol ġewwa l-Fgura. Tenut kont li l-ewwel interpellazzjoni ġudizzjarja da parti tal-attur saret fil-5 ta' Mejju 2017, s-soċjeta' konvenuta tissottometti li l-kawża hija preskritta.

Minn naħa tiegħu l-attur jirribatti li l-preskrizzjoni bjennali mhix applikabbli għall-każ odjern stante li hawn si tratta ta' danni kuntrattwali u għalhekk il-preskrizzjoni hija ta' ħames snin. L-attur jallega li l-konsenja in kwistjoni saret f'Awwissu 2014. Mill-provi ntwera li, kif ingħad, l-ewwel darba li huwa lmenta dwar il-kwalita' tal-materjal kien f'Diċembru 2014. L-attur isostni li ġjaladarba huwa ppreżenta l-ittra uffiċjali fil-5 ta' Mejju 2017 u l-kawża odjerna ġiet intavolata ftit wara, fis-26 ta' Settembru 2017, allura l-preskrizzjoni kwinkwennali ġiet interrotta u l-azzjoni odjerna mhijiex milquta bil-preskrizzjoni.

<u>Wara li rat il-provi kollha u s-sottomissjonijiet tal-partijiet, il-Qorti hija tal-fehma li din l-eċċezzjoni hija ġustifikata.</u>

Kif intwera mill-provi surreferiti, s-soċjeta' konvenuta ressqet provi sabiex tissostanzja t-teżi tagħha li hija ma kkonsenjatx il-materjal mertu tal-kawża odjerna ġewwa l-fond fil-Fgura. Saħansitra t-Tribunal għal Talbiet Żgħar kien ikkonkluda li fuq bażi ta' probabilta', jekk Saviour Busuttil verament irċieva konkos ta' kwalita' inferjuri, dan kien mixtri u konsenjat lilu mingħand fornitur ieħor, mhux mis-soċjeta' Saliba Bros Ltd.

Invece, l-attur odjern, la fil-kawża odjerna u lanqas fil-proċeduri quddiem it-Tribunal ma rnexxielu jressaq provi sabiex juri li kienet is-soċjeta' konvenuta li

fornietu bil-materjal in kwistjoni. Anzi, mitlub jipproduċi d-*delivery notes* relattivi, huwa naqas li jagħmel dan kważi b'mod persistenti. Tinota ukoll il-Qorti illi ebda dokument ta' tali kunsinja li fuq kollox hija l-bażi tat-talba għad-danni ma ġie offrut u anness mar-rikors ġuramentat.

Dan kollu jwassal lill-Qorti għall-konklużjoni li, fir-rigward tal-konsenja ta' materjal ġewwa l-fond fil-Fgura mertu tal-proċeduri odjerni, ma tirriżulta ebda relazzjoni kontrattwali bejn il-kontendenti u kwindi għall-azzjoni odjerna hija applikabbli l-preskrizzjoni skont l-artikolu 2153 tal-Kap 16 kif indikat mis-soċjeta' konvenuta fl-eċċezzjoni in eżami.

Stabbilit dan, anke jekk jittieħed Diċembru 2014 bħala d-data li minnha għandha tibda tiddekorri l-preskrizzjoni, minn hawn l-attur seta' jieħu kull ażżjoni apposita, jirriżulta li l-ewwel interpellazzjoni li saret mill-attur fil-konfront tas-soċjeta' konvenuta saret wara l-iskadenza tal-perjodu preskrittiv u ċioe' f'Mejju 2017. Konsegwentement l-azzjoni odjerna hija milquta bil-preskrizzjoni.

Għal dawn il-motivi l-Qorti taqta' u tiddeċiedi billi –

1. Tilqa' l-ewwel eċċezzjoni preliminari tas-soċjeta' konvenuta u tiddikjara li l-azzjoni tal-attur hija preskritta a tenur tal-artikolu 2153 tal-Kap 16 tal-Liġijiet ta' Malta;

2. Tiċħad it-talbiet tal-attur bl-ispejjeż kontra tiegħu.

Onor. Dr. Miriam Hayman LL.D.
Imħallef

Victor Deguara
Dep. Reġ.